

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árajegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hova az előfizetés és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés 10 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
---	---	---

A tél küszöbén.

Komorán köszöntött be november. Kődös, hűvös idők járnak; gyorsan indul evezetnek a természet. A lehulló sárga faleveleket felkavarja a hideg északi szél, s zörögve hordja a deres földön tova. Itt a tél a maga pompájával és zordonságával.

Nagyon sokan vannak, a kik alig várják, hogy leessen a hó, csikorgó verőfényes hideg váltsa fel az ős kellemes melegét. Prémies téli kabát alól, vagy meleg szobából szemlélni a tél fagyasztó szépségét, nem utolsó élvezet. Éppen olyan lehet, mint a nyár tikkasztó melegét, folyondárral befuttatott hűvös tornácra élvezni.

Mig nagyon sokan vannak olyanok, a kik a telet élvezetesnek tartják, addig milliók rettegnek tőle. A szegény embernél a tél nem élvezetet: hanem nyomort jelent. Midőn komoran köszönt be a november, a szegény nép is elkomorodik. Mert eszébe jutatta azt, hogy 4 álló hónapon keresztül kell fáznia és éheznie.

Vajjon tudják-e a gazdagok, hogy mit tesz fázni és éhezni? Vajjon tudják-e azt, hogy mit tesz nyomorogni? Át érzik-e azt a szenvedést, amit át kell éreznie a szegénynek? Ha át-

éreznék, ha tudnák, bizonyára megszálná szívüket a könyörület és a feleslegből, mit az Isten bőven juttatott számukra, adnának a tél nyomorultjainak — a szegényeknek.

Szomoruan és korán köszöntött be az idén a tél. A szegény ember aggódó arczezal néz didergő csuládjára. Mi lesz velünk, hogy telelünk ki? Ezek a kérdések, mély barázdát vonnak naptól barnított homlokára.

Hiszen a rossz termés miatt nem kereshetett annyit véres-verejtékes munkájával, hogy magát és nyomorult családját a hosszú télen át kenyérral elláthassa. Nincs tüzevalója; a gyermekeiről czafatokban lóg le a rongyos ruha, apró, mesztelen lábaik kivörösödnek a hidegtől.

Előző években csak valahogy kitelelhetek. Ha részre nem ment is, de Szatmárban és Nyitrában a kúbis munkálaton keresett annyi pénzt, hogy a téli élelmét bevásárolhatta. 6 frt volt a buza, azonfelül még egy malaczoeskát is hizlalhatott. De most midőn 11 frt a buza; midőn malaczat elvitte a sertésvész, mit csinál, hogy él meg, ez a kérdés? Hát a ki a részes munka miatt más munkára nem mehetett? A részen pedig csak annyit szerezhett, amennyivel egy hónapot

sem húzhat ki, hát ezek mit csinálnak? Hogy húzzák ki a tartós telet?

A kik könnyen gondolkodnak, ezekre a kérdésekre odavetve azt felelik, hogy „tartsa őket az állam”. Hát aztán meggondolták e, hogy mi lesz ennek a következménye? Mert utóvégre is, ha a társadalom nem segít rajuk, valóban az államnak kell gondoskodnia, hogy munkás polgárai ne éhezzenek és ne fázzanak. De azután majd mit szólnak ahhoz azok a t. könnyen gondolkozó urak, ha az ekként keletkezett tul kiadásokat kivetik adóba? Meggondolták-e, hogy azt az adót nekik kell majd viselniük? Attól félünk, hogy majd akkor meg a kormányt szidják, hogy megnyúzza az adófizető közönséget.

A mi nézetünk ebben a dologban az, hogy a bekövetkező inségnek, okvetlenül utját kell állni, még pedig ebben a tekintetben a társadalomnak és a hatóságoknak kell kezdet fogni; természetes, hogy az állam is tegye meg a maga kötelességét.

A tél idején munkát kell adni az éhező népnek, hogy a hosszú telet ne legyen kénytelen télenül tölteni és így, keresztül éhezni. Hiszen

TÁRCZA.

Két kis gyermekem emlékének.

— Koszoru halottak napjára. —

A tél dermesztő ujjait
Rátette fű s virágra;
Lesimultak örökre le,
Mért jöttek e világra?!

Rideg sirjok virágágyuk
Lesz — s szemfedő hópehely,
Csendes tiszta-rideg bontó
Mint az oltári kehely.

Egyiknek sem fedheti fel
Halandó a nyitjait; —
Mért van ez így?! s mért nincs
másként? —

Isten őrzi titkait.

Nem töpregek halál miatt
Elhervadt fű s virágnál; —
Reményim is így elhaltak
Veled két tört virágszál.

Ész bontó kin kísért sirba
Várva a feltámadást! ?
Melyen talán majdan ismét...
Ujra meglátjuk egymást! ?

Addig kedves két kis fiam
Nyugodjatok békében

Kérjétek a Mindenhatót
Értünk ott fent az égben.

Kis testvérekétek itt lent
Emiegetik létetek.
Imádkoztatok értök is,
Hogy boldogok legyenek.

Mint két virág, ti is csendben,
Szépen elsimultatok...
Virág kihajt! Kell, hogy ti is,
Egykor feltámadjatok.

Kabók Károly,
kír adótárnok.

Asszonyok ellen.

— Kaland a katona életből. —
Irta: Várkonyi Dezső.

(S.) A tisztí kaszinóban hat-hét tiszt unatkozott a lucskos, sáros tavaszéő estén. Mit csatangoljon az ember ebben a firtelmes időben az utcán, a hol a sár most tönkre teszi a tiszt urak lakktopánjait! Sokkal kényelmesebb, bár unalmas egy kissé theát, vagy konyakot szürcsölgetni a kaszinó barátságos zugában, a hol pikáns kalandok, szolgálati viszonyok, egy kis hadászati vita s más efféle katona embernek való théma csak mindig akad megbeszélésre, ha már mindentől kifogytak, még mindig akad a csöndes békeidőn is egy kis harcziás színezetű epizód, amiről sokat és sokszor lehet beszélni. Lám ma is, a hogy elcsendesedett a

társaság, egyszerre csak felsőhajtott a kis Bene kadét:

— Haj, Haj! A jövő héten választáshoz vagyunk kirendelve. Átkozott mesterség, konstáblernek való, nem katonának.

Valamennyien bölintottak rá, csak Balajthy kapitány egyenesedett ki s hirtelen leverte a szivarjáról a hamut azzal a mozdulattal, mely jelzi, hogy valami eszébe jutott az embernek.

— Hagyd el, öcsém — szólalt meg aztán — néha ott is akad egy-egy mulatságos kaland. Velem is esett meg már ilyen.

— Mondjad már, no, hegy esett — biztatták három felől is a kapitányt.

— Vaihól lenn az Alföldön egy nagy községben, a neve nem jut hirtelen az eszembe.

— Hát mondom választásra jelöltek ki a századommal s reggeltől estig kordont állottunk a választási hely körül. Reggel úgy beszéltek, hogy a néppárti jelöltet bizton megválasztották, mert nagyon szép ember volt s az asszonyok korteskedtek mellette nagy tüzzel. Hanem úgy látszik; hogy az asszonyi tüzzel is nagyobb hatalom a pénz, mert mikor öt óra után kihirdették az eredményt, kiderült, hogy a jobbpárti jelölt győzött egy-két szóval.

Addig rendben ment a dolog, bakáim ásitottak, magam a hadnagygyal, meg a kadéttal a nagy vendéglőben kalabereztem nagy lelki nyugalommal. Az eredmény kihirdetése után volt ugyan egy kis zajongás, de nem tartott sokáig s már éppen össze állítottam a

egyed birtokosok több szegény embert foglalkoztathatnak!

Mi már a szőlőket nem csak tavasszal és nyáron át kell gondozni, hanem télen is kell. Mostanában, már nem úgy kezelik a szőlőtökeket, mint régen. Nem agyból metszenek, hanem csapolják. Ennek következtében szükségessé válik, hogy a tökéket őszszel, vagy esetleg kedvező idő esetén télen át megtisztogassák. A mi munkásaink a szőlőműveléshez kitűnően értenek, tehát már a tél beállta előtt is, több munkást lehet foglalkoztatni.

De itt van az utak rendezése. Ezt előbb, vagy utóbb az illetékes hatóságnak úgy is végre kell hajtani. Hiszen a szőlők között annyira elszájtították a főutakat is, hogy két kocsi egymást ki nem kerülheti. Rendelje el az előljáróság az utak rendezését. Itt nagyon sok munkás dolgozhat és nagyon sok megkeresheti téli élelmét. Egyszóval, azokat a munkásokat, melyeknek elrendelését eddig évről-évre halasztották a munkás nép érdekében, haladéktalanul el kell rendelni.

Az államnak szintén meg kell tenni kötelességét. Az államnak sokkal több és nagyobb módja van ahhoz, hogy a munkásokat foglalkoztathassa. Hiszen azt hisszük, hogy a magyar munkás osztály között nincs egy sem, a ki szívesen ne dolgoznék, ha munkát kap.

Mi elhiszük, hogy ennek a kérdésnek megoldása felette nehéznek látszik. Mert, ha néhány ember kíségetéséről lenne szó, természetes, hogy könnyű szerrel lehetne segíteni. Azonban egy egész osztály a napszámosoknak, tehát a vagyonnélküliek helyzetén könnyíteni nagyobb megfontolást és gondot igényel úgy egyesek, mint a hatóságok részéről. De mindazonáltal azt hisszük, sőt megvagyunk róla győződve, hogy ha a hatóságok komoly törekvését a tár-

sadalom is előmozdítja, könnyen elérhető a cél. Ez a cél pedig nem más, mint a mit a keresztény, felebaráti szeretet megjelöl: enyhíteni szegény ember társaink fájdalmát, adjunk kenyeret az éhezőknek.

UJDONSÁGOK.

— **A községi számtisztviselő állás,** mely Lillenthal Emil lemondásával megüresedett: a f. hó 4-én tartott közgyűlés alkalmával töltetett be ifj. Szóke Lászlóval, a kit ezen állásra — lévén egyedüli pályázó — egyhangulag választottak meg.

— **Vármegyei Közkórház.** A millenáris alkotásaink egyike, az nevezetesen, hogy közkórházat létesítsünk, s így nagy lépéssel a megvalósulása stadiumához jutott el. A belügyminiszter ugyanis jóváhagyta Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának azt a közgyűlési határozatát, mely a Szentos városi kórháznak vármegyei közkórház céljaira való átvételéről szól. Ellenben nem hagyta jóvá a miniszter e határozat azt a részét, mely az átveendő kórháznál eszközözendő átalakításokra és új építkezésre vonatkozik és e részben, — megküldvén egy építési tervezeti utmutatást is, új határozat hozatalra hívja fel a vármegyei törvényhatóságot. Ez utmutatás szerint — megfelelő építési tervezet végrehajtásával tetemesebb anyagi áldozatot igényelne a kórháznak közkórházzá újra átépítése, miért is Cs a t ó Zsigmond dr. alispán függőben hagyja a kórház átvételét a decemberi megyegyűlésig — a megyebizottság elhatározása alá bocsátva azt is, hogy az adott viszonyok közt átköltés-e hat vinni a kórházat?

— **Elítölt rágalmazó.** A szegedi bünyítő törvényszék f. hó 2-án tárgyalta azt a rágalmazási pert, melyben vádlotként Gálfi Mihály helybeli paraszt állott Miskolczi István volt adószedővel szemben. Gálfi ugyanis a közégi adóhivatalban Miskolczi volt adószedőt becsületben mélyen megsértette s ezen bűnéért lakott akkor, midőn őt a beidézett tanúk vallomásainak meghallgatásával, 20 ft pénzbírságra és 7 napi fogságra ítélte, továbbá az ő s s z e s bűnyűi költségei megfizetésében is elmarasztalta.

— **A rendőrség figyelmébe.** Tudva levő dolog, hogy a vármegye azon rendeletét

melynek értelmében a házalás Csongrád község és határterületén betiltatott, s a mely rendeletet a belügyminiszter még a nyár folyamán jóváhagyta: utazó ügynökök ki-játssák. A rendőrségnek módjában áll, de kötelessége is, a miniszteri jóváhagyott vármegyei szabályrendeletnek érvényt szerezni. Az e fajta utazó ügynökök, mintákat visznek magukkal és a vevő közönséget azal bolondítják, hogy csekély 2-3 havi részletfizetésre kitűnő árucikket küldenek. Persze a vevőközönség felül az ilyen többnyire svindler vándorvígézőknek és csak aztán látja be, hogy az ígért jó áru helyett, közönséges utáztatást kapott — drágá pénzben. Miután pedig a házalás ezen módja is a miniszteri jóváhagyott szabályrendeletbe ütközik: felhívjuk a rendőrség figyelmét arra, hogy a felettes hatóság rendeletének érvényt szerezzen és az ilyen házaló utazó — ügynököket adja át a főzsolabírói hivatalnak.

— **Elítelt gyerkőcök.** Annak idején hírt adtunk arról, hogy két tascó kölyök Bar t a T a r i János és S c h u l e z Jenő beálltak apró Papakosztáknak és betöréses lopással foglalkoztak. Több lopás rájuk bizonyult, azonban a 11 éves Bar t a T a r i János még is megszabadult s így csak a 15 éves Jenő kapott 14 nap dutyit a megjavulás reményében.

— **Gőzgépezők s kazánfűtők vizsgálata** a Mikes Gyula kir. főmérnök s államépítészeti hivatalfőnök elnökelete alatt Szegeden szervezett bizottság által 1897-évi november hó 13-án d. u 3 órakor kezdve a magyar államvasút szegedi szivattyú telepén fog megtartani; miről az érdekeltek azon figyelemzetéssel értesítetnek, hogy a vizsga letételére vonatkozó, kellően blyegzett s felszerelt kérvényeket a fent megnevezett bizottsági elnökknél: (Szeged pósta palota) kell megelőzőleg s legközelebb a kitűzött nap d. e. 9 óráig benyújtaniok vagy beküldeniök.

— **Az állat az emberben.** Z ó l a vas-kos naturálistusát is orvosiárlásra bíró és minden képzeletet fölülmuló alávaló fajtalanság esett a napokban Szentos egy koresmájában, a Rózner-féle III. tized 413 sz. koresmában, melynek F o d o r Mihály az itezése. A koresmában ma'ott azon estén Bőszörményi János derekegyházi tanyás-gazda s az ő, valamint az itezés biztatására követték el ott a többi vendég előtt azt az állatias dolgot T ö r ö k Lidi és C z i n k a

századot, hogy haza felé induljak mikor egy sühancz futva jön a felvég felől oda kiáltja nekem:

— Kiütött a háború a felvégen!

Csakugyan mintha valami zsidajágás tompa zaját hozná onnan a szőlő.

— Kettős rendek jobbra át! Futólépés, indulj!

— Néhány percbe sem tellett s ott voltunk a veszedelem színhelyén. No hát, fiúk szavamra mondom nektek, hogy még olyan látványnyal, a milyen az utcafordulónál élemtárukt s olyan ellenséggel, mint aminő itt velem szemben állott még álomban sem volt dolgom.

— Csak nem voltak tüzes sárkányok? — kérdezte kötődve egy hadnagy.

Balajthy kapitány oda sem figyelt a kérdésre, százszer végig simogatta a hosszú szőke bajuszát s éppen azt a művész pauzát tartotta mit már a fölébresztett kíváncsiság fokozására szoktak ügyes elbeszélők alkalmazni.

A kadét azonban elnyikantotta magát a főhadnagy közbeszólására, a mi egy kissé gyöngítette a kiszámított hatást. Balajthy kapitány igyekezett is azt nyomban helyrehozni azzal, hogy megfűdte a kadétot:

— Ne vihogj, öcsém! Ha téged a törzstiszti vizsgán álltanának szembe váratlanul olyan ellenséggel, örökre lemondanál a pléh-gallérról.

— Beszélj hát, kapitány ur, hadd nézzünk a szemé közé annak az ellenségnek, — biztatták Balajthyt.

— Mondhatom, barátaim, hogy bennem egy pillanatra elhűt a vér s úgy visszarántottam jó Gidráim lovam száját, hogy szegény majdnem a földre űlt. Képzeltetek magatoknak vagy száz darab, az avvilág mélyeséges fenekéről felszabadult hadterőt, száz darab szatyriazisban dühöngő boszorkány némbert. Igen, asszonyok voltak számra nézve — mondom — vagy százan, de teremő Isten, minő állapotban! Mindegyiknek a kezében valami gyilkos szerszám, kinek egy egy penétrud, kinek söprű, kinek tűzvonó, kinek vaslapát, de még olyan is volt, a ki valami rozsdás huszárkarddal hadonázott. A hajuk szétbomolva, arcaik kipirulva s e mellett csaptak olyan éktelen sivalkodást, hogy az egész keleti indiai sarkál-állomány megszegyenült volna előttük. Közbe-közbe egy-egy ablak csönrent, a mint a bős némberek bevették. H nem a mint bennünket megláttak, meglököknt és megállt egy pillanatra az egész csapat. Ezt a pillanatot használtam föl én. „Állj!”-t vezényeltem, aztán felálltam a nyeregben, egy dikezióba kaptam.

— Mit akarnak önök hölgyeim? — kérdeztem egész udvariasan.

No hiszen megjártam. A következő pillanatban valami tárgy repült el az orrom előtt, a miről nem volt időm megállapítani kőre, burgonyae, avagy záptojas. No már erre dühbe jöttem.

— Némberek! — ordítottam tele tudóvel, — már most rögtön takarodjatok haza a tűzhely mellé, mert különben olyan igaz,

minthogy Balajthy kapitány a nevem, baj leszen azonnal és fogak csikorgatása.

Es képzeltétek, mi történt erre?

Egy szemrevaló csinos menyecske, — ez lehetett a vezérük, — kilépett a tömegeből, egészen elém jött, két kezét a csipőjére vágta és körül-belül ilyeformán szónokolt:

— Hallja maga, tiszt uram! mi, a mi pénzben megvett embereink gyalázatosságát akarjuk megtorolni, ehhez pedig maguknak semmi közük, menjenek a dolgukra. Ha pedig itt vitőzködni akarnak, hát csak rajta, vitéz katonák, szegezettek szuronyt a mellünknek s löjtek ide, (itt szétrántotta keblén a pruszlikot) mi, asszonyok, veletek is megküzdünk.

Éktelen zajos helyesléssel visitott föl az rssonnytömeg. Nem tagadom, meg voltam zavarodva egy pillanatra, de aztán hirtelen határoztam.

— Puskatussal dolgoztál, — szólt közbe egy hadnagyocská.

— Dehogy, várd be a végét, — utasította rendre a kapitány és így folytatta a nevezetes történetet: Hirtelen visszafordultam a század felé, barsány hangon följejlődést vezényeltem arczvonalba.

Az asszonyok kissé megdöbbenve néztek a felvonulást, de nem mozdultak. Ekkor aztán kiadtam a vezényszót: „Vigyázz! fegyvert galába!”

Megtörtént. A tömeg feszült várakozással leste a mozdulatokat, ekkor magam is leszálltam a lóról s csak gyalogszerrel vezényeltem: „Felszerelést le!”

József. A gyalázatos cselekedetről jelentést tettek a rendőrségnek s a főkapitányság — a becsufelenségben akár felbujtatókként, akár egyébként szereplők ellen megindítja a kihágási eljárást, egyben pedig átteszi a jegyzőkönyv egy példányát a pénzügyigazgatóságához is, hogy a legújabb állattias bűnök e tanyájáról vonja meg a körcsmáltatási engedélyt.

Irodalom.

1848.

Diszmi a szabadságharc jubileumára.

Még néhány hónap s nagy ünnepe virrad Magyarországnak. Fél-százados fordulója lesz Március Idusának, a magyar szabadság hajnalhasadásának. Törvénykezés, minden hatóság, az egész nemzet ünnepre készül. De milyen lesz ez az ünnep? Méltó-e a nagy idők nagy emlékéhez? Ki tudná most megmondani? Mi csak annyit tudunk az ország ünnepeiről, hogy törvényjavaslatot fognak benyújtani a Háznak. Mi lesz benne? egyelőre titok. Elegendő hajósan mert már időfornán sz időből sem futja olyan nagy nemzeti ünnep méltó előkészítésére.

Annál fényesebben, nagyszerűbben, maradandóbban ünnepeket majd az irodalom és művészet. S ez természetesen is. A sajtószabadság ünnepe a legfőbb kötelesség a szabad sajtóra hárulnak s a magyar sajtó eddig mindenkor híven teljesítette hazafias kötelességét.

Még csak egy fél-század vonult el fölöttünk a nagy napok óta s a szabadságharc emlékei már is elmosódnak, szerte foszlanak. Apáink még ott véreztek a küzdők sorában, fiaik csak mint mesés legendát hallják a szabadságharc vérről, könnyről dicsőséggel teljes történetét.

Ami veszendőbe került, homályba borult, ime most érezni maradtandóbban megőrzi egy munka, melyet örömmel üdvözölünk március tizenötödikének ötven éves ünnepe előtt.

Ezernyolczszáznyvenvölvöz a ezime a hatalmas diszmi nek, amelynek ezimlapján három, országosan tisztelt író neve pompázik Jókai Mór, Bródy Sándor és Rakosi Viktor a munka szerkesztői. S melléjük szegődött az egész ország neves író és művészcsofaja, hogy megalkossák azt a nagy, pompás művet, amelyhez hasonló magyar nyelven még nem jelent meg. Nem csak alakra, díszre, a megírás és kiállítás művészetére új és meglepő a mű, de az előadás megválasztott formája is a legalkalmasabb talán az egyetlen, hogy mélyen az emlékek és szívekbe vésse 1848/49 minden oldalról teljes összefüggésű és világos történetét.

A helyeit, hogy több kevesebb művészzel elmondani az író, legteljesebb értelmében élénk hozza az egész kort. Szemünk elé varázsolja az eseményeket, az embereket, tetteiket és eszközeiket mindent ami csak történt és hatással volt a történetekre s mindent híven úgy a hogy volt, a hogy megtörtént. Mástól ezer művészi nagyobbára egykoru kép követi egymást: a szereplő személyek, a nagy idők emberei, az események csaták ütközetei, emlékek, ereklyék, fegyverek, kéziratok, falragaszok, aztán a kor gondolkodását és hangulatát mélyen jellemző gúny és torzképek is. Amit csak művészet alkotott, szorgalom, tudás, becsüvágy összehordhatott a mi nagy nevek nevéhez hozzáférhető

A bakák gyorsan teljesítették a parancsot s csakhamar ott állott a század leszerelve, fegyvertelenül, hátbörönd és oldalfejtővel nélkül.

Ekkor aztán elkialtottam magamat:

— No most rajta fiuk! Fogjon egy asszonyt magának mindegyik, ölelje, csókolja amint tetszik! Utánam, fiuk! — azzal magam mentem elő a jó példával s elkaptam a vezérmenyecske elég kacsu derekát. No hát a bakáimnak sem kellett egyéb. Lón nyomban iszonyu sivalkodás és rikoltózás, de ez nem volt az a harcias színezetű, mint az imént, hanem olyanféle, mint mikor valakiből dévaj csiklandozás csalja ki a hangot.

Nem telt bele öt perc, tiszta volt a csatatér, csak egy pár szemrevalóbb menyecske vengőlött még imitt-amott egy-egy macos baka karjai között.

Mikor sorakozót vezényeltem, a fiuk visszaverődtek a glédába s végignéztém rajtuk, úgy égett valamennyinek az ábrázata, mintha véres kendőbe törülközött volna.

Nos, hát mit szölköz ehhez, uraim?

A kis Bende kadét, a kinek az elbeszélés vége felé csattanós pirult az arca, élénken felelt:

— Én is úgy tettem volna, — és csententett a nyelvvel.

Valószínűleg a csinos vezérmenyecske gondolt.

volt, mind együtt van ott a szabadságharc emlékeiből s mind-aki első szempillantásra láthatja, hogy ez a munka teljes és tökéletes, ebből nem hiányzik semmi.

A képek melé neves írók adták a magyarázatot röviden bar, de teljesen s oly művészzel, melyhez foghatat történelmi munkában nem találunk nem csak Magyarországon de sehoh Európában. Irnak a munkába: Eötvös Károly, Micszath Kálmán, Beöthy Zsolt Hentaller, Lajos, Szilágyi Sándor Marczali Henrik, Hampel Pulszky Polyxéna Kiss József Varga Ottó Pósa Lajos, Mezei Ernő Tóth Béla Iuzély László, Szerterkényi Nándor, Ignotus Lukács Gyula Feszty Árpád, Réthy László, Barsony István Kálmok Izidor Beöthy László Timár Szabó Zoltán, Voniovich Géza stb. A képek között ott találjuk: Munkácsy Mihály, Zichy Mihály Benczur Gyula Vágó Pál, Roskovits Ignacz Feszty Árpád, Thoma János PeBenkoffen, Lietzenmayer Greguss János, Révész Imre Papp Henrik, Lúnek Lajos Faragó József Orlay Soma, Jankó János Burger Lajos, Kolarr Paczka Ferenc Szimnyi Merse Pál Abrányi Lajos Huszar Adolf Zala György Strobl Alajos, Fadrusz János Kolló Miklós stb. műveit. A ki tehát végig megy e munkán nemcsak látja megtanulja a szabadságharc történetét de végig is éri át is éli Megmarad emlékezetben minden időkbe

Dicsőret érte a kiadókknak a Révai Testvérek irodalmi Intézetnek a miért a mű árát oly olcsóra tették hogy azt mindenki megszerezheti. Egy egy füzet — pedig vagy ötven művészi kép s ugyanannyi kis cikk van benne — csak harminez krajczár. Ez okon bizvást hisszük és reméljük hogy nem lesz család Magyarországon a melynek asztalán az új albumszerű diszmi helyet nem találja.

A munka első füzetét a melyet most küldtek szét a márciusi napok egyik legnagyobb szereplője Jókai Mór a következő előhanggal nyit meg:

Előszó.

Fél-század! Egy lépésnyi tér a világtörténelemben. De a magyar nemzet történetében egy hosszú ut, olyar hosszú, mint honkereső őseinké, kik Magyarországot megalkotni jöttek.

Mi is hazát kerestünk 50 év előtt — mi is Magyarországot megalkotni jöttünk: a szabad Magyarországot. Kerestük a szabadságot, mint egyedül boldogító hitvallást a földön. — És megtaláltuk.

Felszabadítottuk a földet a szolgálat alól, a jobbágyot a járom alól, a szellemet a rabbiúcsok alól. Ledöntöttük a válaszfalakat nemes és a nemnemes között: — nem úgy, amint háltuk volna, de úgy, hogy emezt fölemeltük.

Teremtettük a népből nemzetet.

S az újja szült nemzet csodáit mutatta ifju erejének.

Ötven év előtt dicsőséget szerzett a magyar névnek a harcmezőn: ötven év alatt elismerést a munka, az alkotás mezőjén.

A szabadság dugszdag talajában a milyen magasra nőtt fel nemzetünknek szal-dokfája, olyan mélyen verte le gyökerét. — A szabadság-faja elültetésének fél-százados évfordulóját ünnepezzük ez idén.

A szabadság fájának nagy öntözés kellett, vérel veritékkel, keserűkönyvekkel. Mert a szabadságot, hazát, nemzet nagyságot nem adják ingyen az istenek.

Kincsekért kincseket adtunk. De ezek a kincsek nem vesznek el soha: megmaradnak utódainknak, maguktól tovább nőnek. — Ez új korszakot alkotó év emlékeit gyűjtöttük össze e könyvben, e fél-százados évfordulóra. —

Ez évnek örökké fennmaradó, neve a „szabadságharc évé“.

Míg magyar él, míg szabad ember él e honban, kegyelettel fognak visszagondolni ez évre, annak történelmére s tőtenet alkotó alakjára.

Dicsőség a halhatatlannak
Jókai Mór.

UTAZÁS AZ AMAZONON.

Utazás az Amazonon. II.

Azonban, a ki azt hiszi, hogy Braziliának nincsennek árnyoldalai is, nagyon csalatkozik. Hiszen, ha ennek a tejjel-mézzel folyó országnak árnyoldalai nem lennének, hát ma ez lenne a földi paradicsom, hova a világ minden részéből csak úgy tödulnának be a boldogulni akarók.

A tropikus szépség mellett, ott áll a

tropikus éghajlat borzalma — a sárgaláz. Ez a rettenetes járvány novembertől áprilisig szedi áldozatait. Az orvosi tudomány tétlenül áll ezzel a borzasztó betegséggel szemben. Braziliának egyes vidékeit a szó-szoros értelmében kipusztítja, elnépteleníti.

A tropikus forróságot sem bírja egy könnyen megszokni az idegen. Hiszen az év majd minden szakában, amennyiben Brazília a tróitó körök közé esik, merőlegesen tüznek le a nap sugarai. Nyáron át, deczembertől márcziusig majdnem elviselhetetlen a tikkasztó hőség. Még a bensülött munkásoknál is megszokták, hogy kidőlnek a rettentő hőségben.

Maga a brazíliai nép rendkívül heves véru. Állandó kormányzatot nem tűr. Majd a köztársasági, majd a monarchicus államformákat akarja meghonosítani. Ennek következtében szakadatlanul pártot üt, ugy anynyira, hogy nincs egy nap sem belviszály, belháboru nélkül. Néha egész Brazília lángban áll, forrong. Testvér-testvér ellen, nemzet-nemzet ellen küzd. Máskor meg a belháboru, a testvér harc, csak egyes vidékeire terjeszkedik ki. De, hogy a forrongás, a harc, majd itt, majd amott üti fel a fejét. annyi tény.

Braziliának azon a vidékein, ahol a belviszály dul, valóságos inség uralkodik. Az üzletek és a vállalatok rakásra buknak, a nép elszegényedik és a szó szoros értelmében lerongyosodik. A közlekedés és a kereskedelem megszűnik, sem bevétel sem kivétel nincs. A munkás nem kapja munkabéréit, még az állam is fizetés képtelen lesz.

A legújabb időben az Olaszok tömeges bevándorlásra megteremtette az oasz kérdést, ép úgy, mint az Egyesült-Államokban a Chinai bevándorlása, a chinai kérdést. Az Olaszok Brazília egyes tartományait annyira előzönlük, hogy sem a bensülöttek, sem más nemzetek bevándorlói az olasz munkásoktól meg nem élhet. Ennek következtében, tömegesen hagyják el az olaszok által előzönlött területeket és elvándorolnak Brazília azon részébe, hova az olaszok még eddig be nem tolakodtak.

Rio De Janeiro vidékein, már 4 év óta dul a belháboru. Ez a gyupontja a belviszályoknak. Ennek következtében a kereskedők és az építkezési vállalatok egymás után buknak meg. Így Imre barátunknak két vállalatnál veszett oda a munkája és pénze. Egy vasuti hid építését vállalta fel egy consortiuntól, a munkát be is fejezte, de a consortiém csődöt mondott; minek következtében 10,000 mülrája az az 10,000 frtja veszett oda. Egy másik consortiuntól színház építést vállalt, ez is megbukott és pénze odaveszett.

Ezen okok készítették Ujváry Kis Imre barátunkat is arra, hogy Rio De Janeiro vidékét elhagyja és Brazília más vidékén telepdjen le. (Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Eder János.
Kiadó laptulajdonos: Weisz Márk.

2352.897. tk. szám.

Árverési hirdetm. kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közlirre teszi, hogy a **szentesi hite/szövetkezet** végrehajthatónak **Borsi Sándor** mint szentesi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt főkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. trvszék, a csongrádi kir. járásbiróság területén levő, Tömörkény község határában fekvő, a tömörkényi 426. sz. betétben A. X. 1-10. sorsz. alatt felvett Borsi Sándor (nős Gémes Rozáliával) nevének álló 546, 547/1, 547/2, 548, 549/1, 542/2, 550/2, 552/1 és 552/2 hrszámú urbéri birtokra az árverést 1544 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1897. évi november hó 24-ik napján, délelőtt 9 órakor**

Tömörkény község közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100/0-át, vagyis 154 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. § ában jelzett ár folyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1897. évi szeptember hó 3-ik napján.

A csongrádi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Szathmáry, kir. aljbíró.

Pilseni kimérésű sör.

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy

kimérésű sörünk

esapolása f. é. november hó 8-án kezdődik és bátorkodunk azt a t. vevő közönségnek legjobban ajánlani.

Megrendeléseket kérünk képviselőnkhez

LÖFFELMANN V. urhoz

Budapest, IX., Ranolder-utca 4. sz.

intézni.

2-1

Pilsen, 1897. november hó 2-án.

Polgári söröződe Pilsenben.

Alapított 1842.

Egyedüli kimérés: Csongrádon Szlávik J. urnál.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakszavagó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk. 10-1

Szeceksavagók

Morzsológok

Dr. Högyes korszakos találmánya

Asbest-talpbélés

Nincs bőrkeményedés
Nincs lábizzadás!
Nincs megkötés!
Nincs semmitéle láb-
baj!
Követeljük az
**Asbest-
talpbélést**
cipészeinktől.

Felnőtteknek 35-45
számig tucattja 12 frt.
párja 120 frt. Gyer-
mekeknek 20-34 szá-
mig tucattja 6 frt.
párja 60 kr.

Csak utánozt mellett.

Dr. Högyes találmányát szabadalom védi minden országban. — Bővebb felvilágosítást készségeggel ad

„Az, „Első magy. asbestáru-gyár“

Budapest, VI., Sziv-u. 18 sz.

Csongrádon kizárólag: Engel Zs.
és Tarsa uraknál kapható. 17-4